

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *A Ludovika akadémia
félszázados jubileuma*

Forrás: .....

Az Ujság

Bn

1923. 6. 23.

Osztályozás

Tárgy

355.23

Hely

Idő

"1923"

Személy

Helyszám

A Ludovika Akadémia félszázados jubileuma.

Látogatás a honvédtisztek Alma Materjében. — Történelmi nevek — elmúlt idők.

Nagy ünnepségre készül a Ludovika Akadémia. Ötvenedik évfordulóját ünnepli meg június 24-én annak, hogy m. kir. honvédtiszteket képeznek ki. Egy félszázad alatt az egész világ képe megváltozik, karrierek keletkeznek, karierek tűnnek el az ismeretlenségbe... A katonatiszt sorsa: minden pillanatban készen lenni, hogy a becsület mezején életét áldozza a hazáért. Az igaz férfi nem retten vissza a haláltól, különösen ha magyar honvéd a neve s a szeretett Alma Materben bajtársai emlékezetéből az évek lassan muló sora alatt sem tűnik el... Most vasárnap majd összegyűlnek a volt bajtársak a Ludovika Akadémián; ötvenéves találkozózn már csak néhányan találkoznak, akik egykor még a legbüszkébbek voltak az egy arany csillagra s a királyi kardbojtra. S a többiek is, akik az akadémia gyermekkorában daliás ifjak voltak, mind magasrangú katonatisztek már, javarészüik rangjelzése előtt ott van a tisztességgel eltöltött emberélet két figyelmeztető betűje: „ny“.

Ellátogattunk a Ludovika Akadémiára. Csinosítják az öreg épületet, meszelik a falakat, hogy a szép jubileumnak külsőleg is nyoma legyen. A hatalmas kertben szorgos új kezek tribünöket ácsolnak, az akadémia növendékei készülnek a sportünnepélyre. Mert az ifjakkól nemcsak kitiűnő katonatisztek lesznek, hanem a sport minden ágát is pompásan tudják s szemet gyönyörködtető mutatóványokat produkálnak.

Mennyi küzdelem előzte meg a nemzet nagyjainak fáradozását, hogy honvédtisztekképző intézetünk tényleg megkezdhesse működését. A magyar tanítási nyelv volt mindig a legfőbb ütközőpont. Nem engedték Bécsben, hogy magyar nyelven neveljenek ifjakat a katonai pályára s pláne, hogy egyenrangú legyen egy ilyen intézet a bécsúj helyi akadémiával. Jött azután szabadságharc, sürgősen szükség volt tisztekre. Mészáros Lázár honvédelmi miniszter mindent elkövetett, hogy a tisztekképző akadémia mielőbb megnyíljon. 1849 január 7-én már a tanári kar is ki volt nevezve, a növendékek is bevonultak az épületbe s mindenki várta, hogy megkezdődjék a tanítás. Még be sem öltözhettek az ifjak — néhány nap mulva Windischgrätz a császári sereggel Pestre jött s a szép reménységek semmivé lettek...

Azután katonai kórházzá alakították az épületet, az ifjakat hazaküldték, a tanárok otthagyhatták katedráikat. Éveken keresztül volt közös katonai kórház az épületben. Az alkotmányosság helyreállítása után, 1869-ben Andrássy Gyula gróf miniszterelnök erélyes fellépésére volt szükség, hogy rábírja az akkori hadügyminisztert az intézet átengedésére. Még mindig sok huza-vona támadt azért, mert a kórházat nem akarták kitelepíteni. Végre azután 1872-ben, miután a magyar törvényhozás is elrendelte a »m. kir. honvédségi akadémia« felállítását, egy bizottság átvette az intézetet a közös hadseregtől. 1873 október elsejei nappal kerültek ki az első hadnagyk.

Koschowitz Gyula ny. őrnagy, aki az intézetnek hosszú időn át tanára volt és Czékus Zoltán alezredes urak adnak szívesen felvilágosítást a régi, neves növendékekről s tanárokról. Már csak öten élnek Budapesten azok közül, akiket az akadémian ötven évvel ezelőtt avattak hadnagyokká. Lenz Győző ny. altábornagy, olcsvári Olchpáry Ödön ny. alezredes, Lippmann Lajos ny. ezredes, Huber Antal ny. őrnagy és Jeszenszky András ny. őrnagy egy félszázad előtt a büszkeségtől dobogó szívvel varrták fel az aranycsillagot a honvédparolókra.

Hazai Samu báró vezérezredes — aki az akadémia hallgatóinak rangban legidősebbje — 1874-ben végezte el az akadémiát. Később, 1883-tól hosszú ideig tanára is volt az intézetnek. Végiglapozzuk a volt növendékek s tanárok poros lajstromait s számtalan közismert névvel találkozunk, akik egykoron az Alma Materben éltek. Az ellenforradalomból ismert Dormándy fivérek, Henrik és Géza, Barthéldy István ny. tábornagyszernagy, Jekelfalussy Lajos volt miniszter, a budaörsi csatában feltűnt Nagy Pál tábornok, dombóváry Révy Kálmán ezredes, aki az intézetnek jelenleg kitiűnő parancsnoka, mind növendékei vagy tanárai voltak az akadémianak.

— Most egy érdekes névre bukkantam — szól Koschowitz Gyula ny. őrnagy. Dondon Olivér ez, aki intézetünkben tanár volt. Ő 1892-ben tartott egy előadást a tisztikaszinóban arról, hogy az egyenruha színe nem megfelelő. Akkor még élénk színűek voltak az egyenruhák, senki sem gondolt arra, hogy a terep színéhez kell alkalmazkodni a ruhának, hogy a katonát ne lehessen észrevenni. Dondon kimutatta előadásában — magam is jól visszaemlékezem — hogy a löfegyverek tökéletesevése miatt a jövő háboruban khaki színű ruhát kell a katonáknak viselniük. A köpenynek pedig belülről a hó színéhez kell alkalmazkodni, hogy télen a köpenyt kifordítva, észrevehetetlenné tegyék a harcost. Hol voltunk mi még akkor a terep színéhez alkalmazkodó ruhától! Dondont bajtársai formálisan kinevették s tréfásan „köpenyeforgató“-nak nevezték el.

Sréter István volt honvédelmi miniszter, nemzetgyűlési képviselő is néhány évig tanára volt az Akadémiának. Megtaláljuk Stromfeld Aurél nevét a növendékek névsora között, Klobucsár Vilmos báró egykori honvédfőparancsnok, aki annak idején — bár egyszerű polgári származása volt — érte el a magas katonai rangot, 1873-ban az intézet tanára volt. A híres Pacor nevet is itt látjuk. A családnak mind a három férfitagja: Vilmos, Albert, Kálmán altábornagyi rangot ért el, Zsoldos Ferenc, aki az intézetben tanár volt s mint altábornagy halt meg, a szerénység mintaképe volt: többször felkínálták neki a honvédelmi tárcát, de sohasem fogadta el.

Blaha Lujza férje: Splényi Ödön báró az intézet első éveiben tanár volt az akadémian. Az első tanárok közül néhányan még élnek. Kerner Pál, Bobits József, Gerenday Tivadar már a 80-ik életévükbe jönnek s az öreg urakat mindenki szeretettel becsüli.

S most vegyük kissé sorra a statisztikát. 1872—86 között mintegy 1600 honvédtiszt került ki az akadémiáról. 1887—1901-ig a gyalogsághoz felavattak 840, a lovassághoz 222, a számvevőséghez 4 tisztet, vagyis összesen 1066 honvédtisztet. Az 1901—1922. évek alatt a gyalogsághoz 1264, a lovassághoz 274, a tüzérséghez 310, a műszaki csapatokhoz 19 s a számvevőséghez 22 tisztet, összesen 1889 tisztet avattak fel.

Az idén nem lesz hadnagyatavítás, mert a háború alatt volt hároméves tanfolyamról most tértek át a négy évre s negyedéves növendék ebben a tanévben még nem volt.

Berecz Lajos.